

Vodník

Předposlední minisérie z cyklu Detektivové od Nejsvětější Trojice z dílny režisérů Jana Hřebejka, Viktora Tauše a scenáristy Petra Jarchovského.

Vodník je klasická investigativní detektivka opírající se o místní hororovou legendu, kterou zde představuje Vodník K.J.Erbena. Tři dívky jsou koncem osmdesátých let svědky hrůzného zločinu. Ve své imaginaci tehdy uvěří, že vrahem, kterého viděli, byl vodník. Konfrontace se zločinem, jeho chybným vyšetřením a neochotou vidět pravdu ovlivňuje jejich životy i po třiceti letech. V mé interpretaci tím hororem není ani vodník, ani samotný zločin, ale důsledky umlčení všech zúčastněných, popření tehdejšího zla a tedy v mnoha smyslech odtržení se od vlastních kořenů. Vodníka vyprávím jako baladu o tom co s lidskou povahou dělá konfrontace se zlem, které není pojmenováno a objasněno. Je to balada o lidech, kteří popřeli svoji paměť, žijí ve světě odtrženém od vlastních kořenů a hledají cestu ven.“ **Viktor Tauš**, režisér

Marie Výrová ve svém volném čase a na vlastní pěst vyšetřuje policií dávno uzavřený případ nepochopitelné vraždy malého dítěte na olomoucké periferii, která se odehrála před více než pětadvaceti lety. Znepokojující svědectví aktérky dávného neštěstí ji přiměje, aby se beznadějným případem znovu zabývala a pokusila se očistit nespravedlivě odsouzeného viníka. Příběh Vodníka se odehrává ve dvou časových rovinách: na konci osmdesátých let, tedy na sklonku komunistické éry v časech těsně před revolucí, a v současnosti. V první rovině se případem zabývá kriminálka komunistického Československa pod velením majora Voženila. V současnosti Marie odhaluje povážlivé nedostatky ve vyšetřování tehdejší policie a odhaluje důvody, které k nim vedly. Vodník vychází z klasické britské detektivní školy, kdy osamělý detektiv konfrontuje svědky a aktéry zločinu a skládá si postupně obraz událostí na základě více či méně spolehlivých svědectví zaujatých aktérů. Žánrově místy přesahuje do hororu a do psychologického rodinného dramatu. Ukazuje destrukci vztahů jedné rodiny poznamenané dávným, nepochopitelně krutým zločinem. Vodník se tak stává i zamyšlením nad spravedlností a smyslem jejího naplnění i po mnoha letech.

Viktor Tauš: Je to balada o lidech, kteří popřeli svoji paměť, žijí ve světě odtrženém od vlastních kořenů a hledají cestu ven.

Jak se vyvinuly hlavní postavy cyklu od Pěti mrtvých psů?

Postavy detektivů se v tomto žánru obecně vyvíjí minimálně. Diváci je mají rádi, proto jací jsou a nikoli pro to kam se vyvíjí. Hrdinové se ocitají na jiných místech, v jiných životních okolnostech, ale jsou stále těmi, které jsme si zamilovali.

Podobně jako v Modrých stínech je vodník velmi vizuálně osobitý. Můžete Vodníka a Modré stíny porovnat?

Vodník je vyprávěn na platformě jiného žánru, než byly vyprávěny

Modré stíny a jeho příběh se odehrává v jiném světě. Porovnávání jejich vizuality je tedy z podstaty nesmysl, který vede k povrchnímu pojmenovávání elementů, které odrážejí pouze naturel shodných vypravěčů. Každé z těch sérií jsem věnoval rok svého života, každá z nich se v jistém smyslu na ten čas mým životem stala. Snažím se k nim proto přistupovat s tomu odpovídající láskou a vyprávím je, jak nejlépe umím.

Co je pro Vás nosná myšlenka scénáře Vodníka?

Zajímala mě možnost prozkoumání tématu potlačené paměti. Fascinovalo mě objevovat, jak se v čase projevuje na lidské povaze, fyziognomii, jak mění naše životy a v důsledcích celou společnost.

V cyklu Detektivové od Nejsvětější Trojice si předáváte pomyslné režisérské žezlo s Janem Hřebejkem. Jaká je to zkušenost, ovlivňujete se nějak navzájem?

Příběhy Detektivů od Nejsvětější trojice byly zamýšleny jako série, ve které bude každý příběh režírovat jiný režisér, neb každý z příběhů je vyprávěn v jiném žánru. Proto jsou Případ pro exorcistu a Modré stíny formálně tak rozdílné. Přejeme jeden druhému to nejlepší a těšíme se na projekce svých minisérií. Fakticky se ale neovlivňujeme.

Ve Vodníkovi se objeví prvky hororu, v čem ho tam divák pocítí?

Strukturálně je Vodník klasická investigativní detektivka opírající se o místní hororovou legendu, kterou zde představuje Vodník K. J. Erbena. Tři dívky jsou koncem osmdesátých let svědky hrůzného zločinu. Ve své imaginaci tehdy uvěří, že vrahem, kterého viděli, byl vodník. Konfrontace se zločinem, jeho chybným vyšetřením a neochotou vidět pravdu ovlivňuje jejich životy i po třiceti letech. V mé interpretaci tím hororem není ani vodník, ani samotný zločin, ale důsledky umlčení všech zúčastněných, popření tehdejšího zla a tedy v mnoha smyslech odtržení se od vlastních kořenů. Vodníka vyprávím jako baladu o tom co s lidskou povahou dělá konfrontace se zlem, které není pojmenováno a objasněno. Je to balada o lidech, kteří popřeli svoji paměť, žijí ve světě odtrženém od vlastních kořenů a hledají cestu ven.

Václav Neuzil: byl jsem nadšen přístupem Viktora Tauše ke snímání dialogu**Můžete představit Vaši postavu?**

Hraji jednu z hlavních postav. Jmenuje se Petr Třebovický a je to člověk zásadně poznamenaný tragédií, která se ve Vodníkovi stane. Nechci ovšem prozrazovat více z děje minisérie.

Petr je velký neurotik, jak se Vám podařilo se do takovéto role vcítit?

Věděl jsem, že je nešťastný, a toho jsem se držel každý moment práce s tímto charakterem, ostatní jeho projevy se začaly objevovat samy.

Viktor Tauš se rozhodl pro velmi osobitý vizuální přístup k natáčení Vodníka. Bylo to pro Vás z pohledu herce rozdílné od ostatních projektů, bylo to náročnější?

Přístup Viktora Tauše a kameramana Martina Douby byl pro mě naprosto vyhovující. Jejich koncepce vycházela z nálady, jakou v nich příběh Vodníka zanechal, a vůbec se nerozporovala s hereckou prací. Naopak svým

způsobem z ní i vycházela. Často se změnil plán snímání dané scény třeba i mým vlastním přístupem k ní, nikdy ale nevybočil z celkové řeči vyprávění. Jelikož já nejsem konzervatívec a netrvám na klasickém snímání dialogu, byl jsem nadšen. Samozřejmě tam, kde já vidím invenci a oddání se látce, může jiný spatřovat samoúčelnost. U Vodníka ale věřím, že tomu tak nebude. Domnívám se, že do sebe všechno pečlivě zapadá.

Režisér Viktor Tauš tvrdí, že Vodník je převážně studií toho, co s lidskou povahou udělá neobjasněné zlo. Jak se to projeví u Petra?

Projeví se to ztrátou smyslu života, ztrátou sebe sama, ztrátou vlastní síly. Navíc Petr se užívá pocitem viny, který se přetaví v nenávist k vlastní rodině. Je těžké takové věci řešit bez pomoci, aniž bychom se dokázali přenést přes vlastní ego, a přestali tak neustále obhajovat svoje činy. To přesně Petr dělá. Je zaseklý na místě, to ostatně byl i před tragédií a možná právě proto se mu stala.

Jakým dojmem na Vás působil scénář, když jste ho poprvé dostal do ruky?

Moc, opravdu moc dobře. Drobné jednotlivosti jsme řešili na zkouškách. Petr Jarchovský byl otevřen všem nápadům.

**Klára Melíšková:
Baví mě hrát silné
ženy, které v sobě
mají zároveň
jemnost, křehkost
a tajemství, taková
je i moje drahá
Marie Výrova****Můžete představit Vaší postavu a
shrnout její vývoj v průběhu
celého cyklu?**

Majorka Marie Výrova je hlavní vyšetřovatelka Olomoucké kriminálky. S Marií žiju už pět let, v pěti minisériích. A tak jak stárnu a vyvíjím se, tak se vyvíjí a stárne i Marie. Je to pevná, vzdělaná a sebevědomá žena. Jde cestou pravdy a otevřenosti a naslouchá hlasu své intuice. O jejím soukromí nevíme nic, což se ale v Živých terčích (další minisérie z cyklu Detektivové od Nejsvětější Trojice) změní.

Živé terče už jsou tedy také dotočené, jak se od sebe bude lišit majorka Výrová v těchto dvou minisériích?

Poslední dvě minisérie a jsou velmi rozdílné. Ve Vodníkovi se Marie chopí vyšetřování na vlastní pěst. Jde po stopách třicet let staré vraždy nemluvněte. Je to příběh s prvky hororu.

V Živých terčích naopak začíná se svým týmem vyšetřovat vraždy, které se momentálně dějí a zdánlivě spolu nesouvisí. Zajímavé pro mě bylo zjištění, že jsem nemohla hrát v obou příbězích stejně. Nefungovalo to. Marie ve Vodníkovi je víc v sobě. Je v jakémsi zdánlivém klidu. K trestnému činu nedochází v momentálním čase. O to je ale rozechvělejší z hrůzy, která se před ní vyjevuje. Marie v Živých terčích má jinou vibraci. K vraždám dochází v čase teď a to ji nutí rychleji jednat, protože jsou v sázce další životy.

Jaká je spolupráce s různými režiséry s tak odlišnými přístupy na jednom cyklu?

Viktor Tauš mě vedl k přesnosti a k zacílené pozornosti a Honza Hřebejk k tomu svižně reagovat a rychle navazovat.

Marie Výrová byla tentokrát hlavní postavou, brala jste to jako větší zodpovědnost, než u ostatních částí cyklu?

Marie ve Vodníkovi sice vyšetřuje případ na vlastní pěst, ale paradoxně jí jako hlavní postavu nevnímám. Hlavním objektem pozornosti jsou pro mě členové rodiny, kterým se ta tragédie stala.

Lenka Krobotová: Vynikající a napínavý scénář Vodníka byl postaven na téměř až čechovovském principu rozkrývání charakteru jednotlivých postav

Můžete představit Vaši postavu?

Je to poměrně křehká žena, poznamenaná těžkým traumatickým zážitkem z dětství, kdy byla částečným a nechtěným svědkem brutálního zločinu. Po letech nočních můr o tragédii neslučujících se s výsledky tehdejšího vyšetřování nevidí se svým mužem jinou možnost než o případu znovu mluvit a znovu jej nechat otevřít.

Režisér Viktor Tauš zvolil pro toto natáčení poněkud neobvyklý vizuální přístup. Bylo to pro Vás jako herečku v něčem náročnější než jiná natáčení?

Řekla bych, že toto režisérovo „oko“ při samotné práci na place herci osobně až tak nepocítili. Nicméně je pravda, že se díky místy až dokumentární kameře vyžadovala hluboká koncentrace, jelikož vynikající, dramaticky vystavený a napínavý scénář byl postaven na téměř čechovovském principu rozkrývání charakteru jednotlivých postav a jejich dialogu především v rámci komplikovaných vztahů osudně postižené rodiny a lidí kolem ní.

Já osobně jsem zmíněnou vizualizaci pocítila zejména při práci na zhmotnění nočních můr, když jsem se například musela potápět do obřího akvária, které představovalo jezero z Erbenova Vodníka.

Co by si podle Vás měl divák z Vodníka odnést?

Věřím, že především silný divácký zážitek vzhledem k čechovovsky laděnému scénáři, originálnímu režijnímu přístupu, způsobu vyprávění i díky kameře a vizuální stránce. A v neposlední řadě to, že nikdy nic není černobílé a že komunikace v rodině je zásadní.

Zuzana Stivínová: Magdalena je velice nepředvídatelná a to mě na ní baví

Můžete představit Vaši postavu?

Hraji Magdalénu Třebovickou, svéráznou holku s velmi tajemnou minulostí i přítomností. Je velice nepředvídatelná a to mě na ní baví.

Jak se Vám spolupracovalo s režisérem Viktorem Taušem?

Práce s Viktorem Taušem byla velmi přirozená a pohodová, on miluje herce a baví ho natáčet. Způsob, jakým nás s kameramanem Martinem Doubou vlastně „skenovali“ ze všech stran, byl intimní, ale osvobozující.

Co by si podle Vás měl divák z Vodníka odnést?

Silný příběh Vodníka a jeho skvělé zpracování jistě zaručí intenzivní zážitek.

Marika Procházková: Způsob, jakým natáčí Viktor Tauš, mi připomíná práci na divadle

Můžete představit Vaši postavu?

Lenka je citlivá, plachá, submisivní holka, která podléhá autoritám. Zejména svému dominantnímu strýci, kterého nesmírně autenticky ztvárnil Miroslav Hanuš. Když byla malá, došlo v místě, kde trávila spolu s dalšími dvěma stejně starými dívkami prázdniny, k tragédii. Celá tehdejší brutální událost byla obestřena tajemstvím, domnělými obviněními a nejednoznačnou vinou usvědčeného pachatele. Po letech je případ znovu otevřen a s ním i rány a traumatické vzpomínky.

Režisér Viktor Tauš zvolil pro toto natáčení poněkud neobvyklý vizuální přístup. Bylo to pro Vás jako herečku v něčem náročnější než jiná natáčení?

Pan režisér pracuje způsobem, který mě činí šťastnou. Připomíná mi to práci v

divadle. Velmi intenzivní příprava na zkouškách před natáčením. Diskuse o postavách a příběhu. Obhájení myšlenkových pochodů i jednání všech zúčastněných, abychom byli v situacích a souvislostech „zabydlení“ a mohli pak jednat spontánně a autenticky. Při samotném natáčení se točí velké celky v jednom tahu, s tím, že přesně víme, co máme dělat, a tím pádem můžeme v dané situaci i svobodně improvizovat, aniž bychom vypadli z role. Takhle koncentrovaná a konkrétně dohodnutá herecká práce má pro mě obrovský tvůrčí smysl. Nahodilost nesmírně vyčerpává.

Vaše postava působila v celém příběhu nejvíce zakřiknutě. Jak se Vám s ní podařilo sžít?

Nemusela jsem se s Lenkou sžívat, já jí jsem. Celé dětství jsem se cítila a projevovala stejně. Takže šlo jen o to, si na nedávné pocity a prožitky vzpomenout.

Miroslav Krobot

Můžete říci pár slov o své postavě?

Plukovník Vitouš je policejní důstojník na penzi, jehož favoritem mezi policejními důstojníky bývala majorka Výrová. Přerušil proto svůj vyšetřovací celibát a zavzpomíná na kauzu starou mnoho let.

Jakým způsobem se plukovník Vitouš vyvinul od Pěti mrtvých psů?

Plukovník Vitouš se nezměnil ani o píd'. I v důchodu je jen s obtížemi snesitelný, zvláště když se snaží být vtipný.

Jaké to je jako herec pracovat na stejném projektu střídavě s různými režiséry?

Je to barevnější a inspirativnější.

Jak jste vnímal vizuálně osobitý přístup Viktora Tauše k Vodníkovi?

Občas jsem hledal kameru, ale v zásadě si Viktorova přístupu vážím a líbí se mi.

V čem podle Vás spočívá hororové vyznění vodníka?

Neodvažuji se soudit jen na základě četby scénáře.

Anotace jednotlivých dílů:

První díl

Kriminalistku Marii Výrovou osloví žena, která je přesvědčena, že před třiceti lety, kdy trávila jako dvanáctiletá dívka prázdniny u kamarádčiny babičky na venkově, viděla vraha, který zavraždil pětiměsíční dítě. Z vraždy tehdy byla obviněna jeho matka a případ byl uzavřen jako vyřešený. Nová znepokojivá svědectví však Marii osobně motivují, aby se případem nepochopitelného zločinu ujala mimo rámec svých služebních povinností. Pátrání v dávné minulosti je velmi obtížné. Mnozí svědkové a aktéři případu již nežijí anebo se odmítají k trýznivé minulosti vracet. Marie postupně poznává a konfrontuje dnes o třicet let starší rodinné příslušníky tragédií zasažené rodiny Třebovických. Její podezření, že všechno bylo jinak, než uvádějí dobové policejní spisy, narůstá.

Druhý díl

Kriminalistka Marie Výrová s osobním nasazením a mimo rámec služebních povinností pokračuje v rekonstrukci třicet let staré vraždy malého dítěte, která se odehrála na venkově poblíž Olomouce na konci léta roku 1987. Postupně se setkává se členy rodiny Třebovických, jejichž narušené vztahy poznamenal dávný nepochopitelný zločin. Postupně je seznamuje s některými znejišťujícími fakty, sama je konfrontována s celou škálou reakcí všech zúčastněných a musí překonávat jejich různě motivovanou neochotu se k rodinnému traumatu vracet. Marie poznává i starší bratry otce zavražděného dítěte Otu a Kryštofa Třebovické a také dnes o třicet let starší bezprostřední svědky události, jejich dcery Magdalenu a Lenku. Z jejich reakcí a svědectví a za pomoci spřátelené psycholožky spřádá Marie niť nové hypotézy.

Třetí díl

Kriminalistka Marie Výrová se seznámí s novým majitelem domu, kde kdysi došlo k hrůzné vraždě pětiměsíčního dítěte, z jehož usmrcení byla obviněna jeho matka. Intuice a především další podezřelé okolnosti, které se jí během pátrání naskytnou, Marii přivedou k rozhodnutí konfrontovat zbylé členy rodiny Třebovických poznamenané dávnou tragédií. Rozvrácené mezilidské vztahy během jedné velké přímé konfrontace vedou nejen k obnažení lidských charakterů, ale i závěru vyšetřovatelky, že dítě zabil někdo jiný, koho již nelze vyslechnout a pohnat před soud. Ve chvíli, kdy pro sebe Marie případ uzavírá, však dojde k nečekanému zvratu a objeví se šance, že Marie přece jen pohlédne do tváře vraha.

Kontakt pro média

Kryštof Diatka
Tel.: (+420) 732 087 524
Mob.: (+420) 736 525 809
krystof.diatka@ceskatelevize.cz
www.ceskatelevize.cz

Fotografie

<ftp://ceskatelevize.cz>
pavel.kral@ceskatelevize.cz